הִלְכוֹת בֵּית הַכְּנֶסֶת סִימָן קנד

קנד דִּינֵי תַּשְׁמִישׁ קְדֻשָּׁה וְנֵרוֹת בֵּית הַכְּנֶסֶת. וּבוֹ ט״ו סְעִיפִים:

א (א) * [א]רְחָבָה שֶׁל עִיר, אַף עַל פִּי שֶׁמִּתְפַּלְּלִין בָּהּ בְּתַעֲנִיּוֹת, אֵין בָּהּ מִשּׁוּם קְדֻשָּׁה מִפְּנֵי שֶׁהוּא עֲרַאי. [ב]וְכֵן בָּתִּים (ג) וַחֲצֵרוֹת (ב) שֶׁמִּתְקַבְּצִין בָּהֶם לְהִתְפַּלֵּל (ג) בְּאַקְרַאי (פָּרוּשׁ, דֶּרֶךְ מִקְרֶה וְהִזְדַּמֵּן, לֹא דֶּרֶךְ קְבִיעוּת), אֵין בָּהֶם שׁוּם קְדֻשָּׁה: **ב** [*] (ד) * [ג]הַשּׁוֹכְרִים בַּיִת (ה) וּמִתְפַּלְּלִים בּוֹ, אֵין לוֹ דִּין בֵּית הַכְּנֶסֶת: **ג** (ו) * [ד]תַּשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה, כְּגוֹן (ז) תֵּיק שֶׁל סְפָרִים וּמְזוּזוֹת וּרְצוּעוֹת תְּפִלִּין

א (א) מגילה כ״ו (ע״א). ב טור. ג מַהֲרַ״י בֶּן חָבִיב (הור״ד בב״י ד״ה רחבה). ד מגילה כ״ו (ע״ב).

בְּאֵר הֵיטֵב

א (ג) וַחֲצֵרוֹת. וַחֲצֵרוֹת שֶׁלָּנוּ נַעֲשׂוּ קֹדֶשׁ כֵּיוָן שֶׁמִּתְפַּלְּלִין שָׁם תָּדִיר כָּל זְמַן שֶׁהֵם נִדְחָקִין. מַהֲרַ״ט (כשו״ת ח״ב יו״ד סי׳ ד). עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א). גַּן וּפַרְדֵּס וְאַצְטַבָּא

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

חֲזָקָתוֹ. כָּתְבוּ הַפּוֹסְקִים דְּהוּא הַדִּין פַּרְנָס שֶׁעָבַר מֵחֲמַת אֹנֶס וּמִנּוּי אַחֵר תַּחְתָּיו, דְּכְשֶׁיַּעֲבֹר אָנְסוֹ חוֹזֵר לְפַרְנְסוּתוֹ (פמ) וְאֵין לִתֵּן לַשֵּׁנִי שׁוּם חֵלֶק בַּפַּרְנָסוּת מִשּׁוּם אֵיבָה דְּרִאשׁוֹן, (ק) וּמִכָּל מָקוֹם אֵין לָנְהֹג בִּזָּיוֹן בַּשֵּׁנִי וְיִתְּנוּ לוֹ שׁוּם מִנּוּי שֶׁל כָּבוֹד בְּצָרְכֵי צִבּוּר. אִם עָבַר מִשְּׁרָרוּתוֹ מֵחֲמַת עֲבֵרָה שֶׁעָשָׂה אֲפִלּוּ בְּשׁוֹגֵג, אֵינוֹ חוֹזֵר לְשָׁרָרוּתוֹ, דִּקְיֵימָא לָן בְּמַכּוֹת (י״ב) [י״ג] (ע״א) לְעִנְיַן רוֹצֵחַ שֶׁגָּלָה לְעִיר מִקְלָטוֹ וְשָׁב דְּאֵינוֹ חוֹזֵר לְשָׁרָרוּתוֹ שֶׁהָיָה לוֹ מִקֹּדֶם [מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק מט)]. וְהָאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק לה) מִסְתַּפֵּק בְּזֶה דְּאִפְשָׁר דְּדַוְקָא

בְּרוֹצֵחַ, עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן בְּרִיטְבָ״א שָׁם (ד״ה מאי) מַה שֶּׁכָּתַב בָּזֶה:

א (א) **רְחָבָה שֶׁל עִיר.** הוּא מָקוֹם שֶׁמִּתְכַּנְּסִין בּוֹ בְּתַעֲנִיּוֹת לְהִתְפַּלֵּל בּוֹ, (פ) מִפְּנֵי שֶׁאָז הַקִּבּוּץ רַב וְאֵין בְּתֵּי כְנֵסִיּוֹת מְכִילִין אוֹתָן: **(ב) שֶׁמִּתְקַבְּצִים בָּהֶם וְכוּ׳.** הֵינוּ אֲפִלּוּ הוּא בַּיִת פָּנוּי שֶׁאֵין דָּר בָּהּ אָדָם, וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר אִם מִתְקַבְּצִין לְהִתְפַּלֵּל בְּבֵית שֶׁדָּרִין בּוֹ וּמִשְׁתַּמְּשִׁין בּוֹ צָרְכֵיהֶם (ג) בְּוַדַּאי אֵין עַל זֶה שֵׁם בֵּית הַכְּנֶסֶת אֲפִלּוּ מִתְפַּלְּלִין שָׁם תָּדִיר, כֵּיוָן שֶׁאֵין מְיֻחָד לְתִפְלָה בִּלְבַד: **(ג) בְּאַקְרַאי.** וַעֲזָרוֹת שֶׁלָּנוּ לֹא עֲדֵיפֵי מִבָּתִּים וַחֲצֵרוֹת שֶׁאֵינָן מִתְפַּלְּלִין בָּהֶם אֶלָּא כְּשֶׁהֵם נִדְחָקִים, וּמִכָּל מָקוֹם אָפְשָׁר לוֹמַר הוֹאִיל וּמִתְפַּלְּלִין שָׁם תָּדִיר כָּל זְמַן שֶׁהֵם נִדְחָקִים, אַף עַל פִּי שֶׁהוּא אַקְרַאי לְגַבֵּי זֶה הַמִּתְפַּלֵּל, הַמָּקוֹם נַעֲשָׂה קָבַע לְעַצְלָנִים [מַהֲרִי״ט חֵלֶק ב׳ (יו״ד) סִימָן ד׳]. וּבַעֲיָרוֹת גְּדוֹלוֹת (ג) שֶׁהַדֶּרֶךְ לְהִתְפַּלֵּל שָׁם בָּעֲזָרָה בְּקִבּוּעוּת, פָּשׁוּט דְּכָל קְדֻשַּׁת בֵּית הַכְּנֶסֶת עָלָיו, אֲבָל גַּן וּפַרְדֵּס וְאַצְטַבָּא שֶׁסְּבִיבָהּ אַף עַל פִּי שֶׁפְּתוּחַ לְבֵית הַכְּנֶסֶת אֵין בָּהּ קְדֻשָּׁה, וְאִם הָיָה פְּתוּחַ נָגֶד הַהֵיכָל יֵשׁ לְהַחְמִיר שֶׁלֹּא לִנְהֹג שָׁם קַלּוּת רֹאשׁ וְאַף עַל פִּי שֶׁהַמָּקוֹם חל, הוֹאִיל וְהוּא מֻכְנָן כְּנֶגֶד הַקֹּדֶשׁ אֵיכָא זִלּוּתָא [שָׁם]: **ב (ד) הַשּׁוֹכְרִים בַּיִת.** לִזְמַן קָבוּעַ (ד) לְחֹדֶשׁ אוֹ לְשָׁנָה, וְהַטַּעַם דְּכֵיוָן דְּבִכְלוֹת זְמַן הַשְׂכִירוּת יֵשׁ בְּיַד הַבַּעַל הַבַּיִת שֶׁלֹּא לְהַשְׂכִּיר לָהֶם עוֹד אִם כֵּן אֵינוֹ אֶלָּא עֲרַאי וְאֵין בּוֹ קְדֻשָּׁה וְזֶה הַטַּעַם מוּכָח מִלְּבוּשׁ, וּבְעֹלַת תָּמִיד (סק״ג) לֹא מַשְׁמַע כֵּן, וְעַיֵּן בְּאוּר הֲלָכָה (ד״ה השוכרים)]: **(ה) וּמִתְפַּלְּלִים בּוֹ.** דַּוְקָא אִם הוּא לְהִתְפַּלֵּל לְבַד אֲבָל אִם הוּא בֵּית הַמִּדְרָשׁ יֵשׁ בּוֹ קְדֻשָּׁה [שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (סק״א) בְּשֵׁם תְּשׁוּבַת כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (בשו״ת סי׳ כו) וְאֵינִי יוֹדֵעַ טַעְמוֹ, וְאוּלַי דְּכֵיוָן שֶׁהוּא נַעֲשָׂה קָבַע גָּמוּר לְהִתְפַּלֵּל וְלִלְמֹד בּוֹ כְּדַרְכּוֹ בֵּית הַמִּדְרָשׁ לֹא מִקְרֵי עֲרַאי]:

ג (ו) תַּשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה וְכוּ׳. וְהֵינוּ דְּאַף דִּבְתַשְׁמִישֵׁי מִצְוָה (ס״א) דְּלְאַחַר שֶׁעָבַר מִצְוָתָן מֻתָּר לְזַרְקָן, בְּתַשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה אֵינוֹ כֵּן, אֶלָּא אַף לְאַחַר שֶׁנִּתְבַּלּוּ וְאֵין רְאוּיִין עוֹד לְתַשְׁמִישָׁן מִכָּל מָקוֹם יֵשׁ בָּהֶן קְדֻשָּׁה וְצָרִיךְ לְגַנְזָן, וְגַם אָסוּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן שׁוּם תַּשְׁמִישׁ. וְדַוְקָא תַּשְׁמִישׁ קְדֻשָּׁה עַצְמָהּ, אֲבָל דָּבָר הַמְשַׁמֵּשׁ לְהַתַּשְׁמִישׁ קְדֻשָּׁה וְהוּא הַנִּקְרָא תַּשְׁמִישׁ דְּתַשְׁמִישׁ, אֵין בּוֹ קְדֻשָּׁה וּמֻתָּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן אַף בְּעוֹדָן קַיְימִין [פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״ד)]: (ז) **תֵּיק שֶׁל סְפָרִים.** הֵינוּ תּוֹרָה נְבִיאִים וּכְתוּבִים שֶׁהֵם קְדֻשָּׁה וְהַתֵּיק הֲרֵי

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ב [בשו״ע] **הַשּׁוֹכְרִים בַּיִת.** וְעַיֵּן בִּתְשׁוּבַת כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה סִימָן כ״ו שֶׁאַף שֶׁאֵין לָהֶם קְדֻשָּׁה לְעִנְיַן מְכִירָה, מִכָּל מָקוֹם אֵין יְכוֹלִים לִנְהֹג בָּהֶם מִנְהַג בִּזָּיוֹן. וְעַיֵּן (מַהֲרַ״ם) [שו״ת ר׳

בְּאוּר הֲלָכָה

א * **רְחָבָה שֶׁל עִיר וְכוּ׳.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״א), וְזֶה הַמָּקוֹם הָיָה לָהֶם מְזֻמָּן לָזֶה, וַאֲפִלּוּ הָכִי כֵּיוָן שֶׁהוּא רַק בְּאַקְרַאי אֵין בּוֹ קְדֻשָּׁה, וְעַיֵּן **בְּרִיטְבָ״א** (מגילה כו. ד״ה אבל) **שַׁדַּעְתּוֹ דְּמִכָּל מָקוֹם אֵין לִנְהֹג בִּזָּיוֹן בַּמָּקוֹם הַהוּא כֵּיוָן שֶׁהוּא מְזֻמָּן לָזֶה:**

ב * **הַשּׁוֹכְרִים בַּיִת וְכוּ׳.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ד) **טַעְמוֹ שֶׁל דָּבָר,** וְזֶה כָּתַבְתִּי לְפִי מַה דְּאִסְתְּבְרָה לָנוּ הַלְּבוּשׁ, עַיֵּן שָׁם. **אֲמְנָם מִעֹלַת תָּמִיד** (סק״ג) **מוֹכֵחַ דְּאֵין דִּין זֶה אֶלָּא בִּכְגוֹן הַהִיא דְּרִ״י בֶּן חָבִיב** (הור״ד בב״י ד״ה כתב מהרי״ן) **שֶׁלֹּא הָיָה שָׁם רְשׁוּת לָהֶם בְּתוֹגַרְמָה לְהַזְמִין מָקוֹם קָבוּעַ לְתִפְלָה מִפְּנֵי הַמַּלְכוּת, וְהָיוּ מַטְמִינִים אֶת עַצְמָם בְּתַחְתִּיִּים לְהִתְפַּלֵּל,** וּבִכְהַאי גַּוְנָא בְּוַדַּאי אֵינוֹ חָשׁוּב אֶלָּא עֲרַאי כִּי הַיּוֹם אוֹ מָחָר יִתְוַדַּע וְיִתְבַּטֵּל בְּאֶמְצַע הַזְּמַן. **מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּשׁוֹכְרִים בְּגָלוּי כְּדֶרֶךְ כָּל הָעוֹלָם שֶׁעַל אוֹתוֹ הַזְּמַן כְּמוֹכְרָה הִיא לָהֶם, בְּוַדַּאי יֵשׁ בָּהּ קְדֻשָּׁה** כֵּיוָן שֶׁקָּבְעוּ אוֹתוֹ מָקוֹם לִתְפִלָּה בְּכָל מֶשֶׁךְ הַזְּמַן וְלֹא בְּאַקְרַאי בִּלְבַד, וְאַף עַל פִּי שֶׁלְּאַחַר כְּלוֹת הַזְּמַן אִפְשָׁר שֶׁלֹּא יִרְצֶה בַּעַל הַבַּיִת לְהַשְׂכִּיר, מִכָּל מָקוֹם אֵין זֶה מִקְרֵי אַקְרַאי בְּעָלְמָא כֵּיוָן שֶׁבְּכָל אוֹתוֹ הַזְּמַן אֵין לָהֶם קְבִיעוּת אַחֶרֶת כִּי אִם שָׁם, וּכְעֵין זֶה מְשֻׁמָּע גַּם כֵּן מֵהַכְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (בשו״ת סי׳ כו), הוֹבָא בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (ד״ה השוכרים), שֶׁכָּתַב דְּאִם הוּא נַעֲשָׂה בְּרִשׁוּת הַמֶּלֶךְ וְהֵינוּ שֶׁלֹּא בְּהַצְנֵעַ וְכַנַּ״ל, יֵשׁ בָּהּ קְדֻשָּׁה. **וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי שֶׁכֵּן נָכוֹן לְדִינָא** מֵאַחַר שֶׁגַּם בְּגוֹנָא דְּמַהֲרַ״י בֶּן חָבִיב כָּתַב מַהֲרַ״ט חֵלֶק ב׳ (יו״ד) סִימָן ד׳ שֶׁלֹּא בְּרִירָא לֵהּ דָּבָר זֶה וְהוּא חוֹלֵק בָּזֶה לְהַחְמִיר כָּל מֶשֶׁךְ הַזְּמַן שֶׁל הַשְׂכִירוּת [וְהֶבְיאוֹ בְּכְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב״י)],

וְאִם כֵּן עַל כָּל פָּנִים בְּשׁוֹכֵר בְּגָלוּי כְּדֶרֶךְ כָּל הָאָרֶץ בְּוַדַּאי אֵין לְהַקֵּל בָּזֶה:

ג * **תַּשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה וְכוּ׳.** וְלִעִנְיַן אִי מִהֲנֵי בָּזֶה שִׁבְעָה טוֹבֵי הָעִיר לְאַקְפוֹעֵי **הַמִּטְפַּחַת וְכַדּוֹמֶה לְחַלִּין** כְּמוֹ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת הַמְבֹאָר לְעֵיל סִימָן קנ״ג סָעִיף ז׳, כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם שָׁם בְּסִימָן הַנַּ״ל סָעִיף קָטָן י״ד דְּלֹא מְהֲנֵי שׁוּם עֲצָה לְאַקְפוֹעֵי תַּשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה מִקְּדוּשָׁתַיְיהוּ, עַיֵּן שָׁם, וְכֵן כָּתַב שָׁם הָאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק יז). וּכְבָר כָּתַבְנוּ שָׁם בְּשֵׁעַר הַצִּיּוּן (ס״ק לז) דְּכֵן מוּכָח מִדִּבְרֵי הָרַמְבַּ״ן (מגילה כה: ד״ה לפי) וְהָרַשְׁבָּ״א (שם כו: ד״ה והקשה) וְהָרִיטְבָ״א (שם כה: ד״ה בני העיר) וְהָרַ״ן (שם ח. ד״ה ומאן) רַ״ש פֶּרֶק בְּנֵי הָעִיר, וְנִדְחֲקוּ שָׁם טוֹבָא גַּם בְּדִינָא דְּבֵית הַכְּנֶסֶת שַׁעֲמָא מַאי מְהֲנֵי שִׁבְעָה טוֹבֵי הָעִיר, אֶלָּא דְּאִסְתְּבְרוּ לֵהּ הָרַמְבַּ״ן וְהָרַשְׁבָּ״א דְּלֹא חָמִירָא קְדֻשָּׁתָהּ מִכָּל תַּשְׁמִישֵׁי מִצְוָה דְּנִזְרָקִין לְאַחַר שֶׁפּוֹסְקִים מִלַּעֲשׂוֹת בָּהֶם מִצְוָה, עַיֵּן שָׁם, וְלֹא שַׁיָּךְ כָּל זֶה בְּתַשְׁמִישׁ קְדֻשָּׁה. אֲכָן הַפְּרִי מְגַדִּים בְּסִימָן קנ״ג אוֹת י״ד בְּאֶשֶׁל אַבְרָהָם הָעִיר דְּמִדִּבְרֵי הָרַמְבַּ״ם פֶּרֶק י׳ מֵהִלְכוֹת סֵפֶר תּוֹרָה (ה״ד) מַשְׁמַע, דְּגַם בְּתַשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה מְהֲנֵי טוֹבֵי הָעִיר לְהוֹצִיאָהּ לְחַלִּין עַל כָּל פָּנִים אִם מִתְכַּוֵּן לְצוֹרְכֵי בְּדָמֶיהָ, וְהַטּוּר בְּיוֹרֶה דֵּעָה רפ״ב מוֹסִיף עוֹד דְּיִכּוֹלִין לְהוֹצִיאָהּ לְחַלִּין אֲפִלּוּ לְמִשְׁתֵּי בְּדָמֶיהָ שִׁיכְרָא הֵיכָא דְּאֵיכָּא טוֹבִים בְּמַעֲמַד אַנְשֵׁי הָעִיר, וּמִמֵּילָא כְּמוֹ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת דְּיִכּוֹלִין לְמָכְרָהּ וְהַלּוֹקֵחַ מִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ לְחַלִּין, וְגַם הַפְּעוֹת יוּכְלוּ לְהוֹצִיא לְמִשְׁתֵּי בָּהֶם שִׁיכְרָא, וְהַבַּיִת יוֹסֵף כָּתַב שָׁם (ד״ה כתב הרמב״ם) דְּגַם הָרַמְבַּ״ם מוֹדֶה בָּזֶה הֵיכָא דְּאֵיכָּא טוֹבֵי הָעִיר בְּמַעֲמַד אַנְשֵׁי הָעִיר אֶלָּא דְּקַצֵּר בִּלְשׁוֹנוֹ, עַיֵּן שָׁם בַּבַּיִת יוֹסֵף, וְכֵן סָתַם בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ יוֹרֶה דֵּעָה שָׁם (סי״ו). אֲבָל אֲחֲרוֹנִים תָּמְהוּ דְּמַה יַּעֲנוּ לְקַשְׁיַת הָרַמְבַּ״ן (שם) וְסִיעָתוֹ, עַיֵּן בְּתִשׁוּבַת חֵתָם סוֹפֵר סִימָן ל״ח שֶׁנִּדְחַק בָּזֶה [וּמַה שֶּׁכָּתַב שָׁם לְתָמֵהַּ עַל הָרַמְבַּ״ם

א (פ) הַרַמְבַּ״ם פֶּרֶק י״א (הכ״א) מֵהִלְכוֹת תְּפִלָּה: **(כ)** תְּשׁוּבַת חֵוֹת יָאִיר סִימָן נ״ט הוּבָא בִּבְרֵכֵי יוֹסֵף סִימָן קנ״ג (סק״ה), וְכֵן מַשְׁמַע מִלְּשׁוֹן הָרַמְבַּ״ם בְּהֲלָכָה כ״א, עַיֵּן שָׁם: **(ג)** כֵּן מוּכָח מִלְּשׁוֹן מַהֲרַ״ט (ח״ב יו״ד סי׳ ד) שֶׁהֲבֵאתִי פֹּה, וְלִפְלָא עַל הַפְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״א) שֶׁמִּסְתַּפֵּק בָּזֶה: **ב (ז) עַיֵּן בִּפְרִי מְגַדִּים** (משו״ת סק״א) **שֶׁכָּתַב דִּלְזְמַן רַב נוֹטָה הַדָּבָר דִּלְכַלֵּי עָלְמָא יֵשׁ לוֹ דִּין בֵּית הַכְּנֶסֶת, אֲבָל מִלְּבוּשׁ לֹא מַשְׁמַע כֵּן** דְּכָתַב דְּכֵיוָן שֶׁאֵין גּוּף הַקַּרְקַע קָנוּי, עַיֵּן שָׁם. **וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי פָּשׁוּט דְּהַדִּין עִם הַפְּרִי מְגַדִּים,** דְּזֶה בְּוַדַּאי לֹא מִקְרֵי אַקְרַאי דְּהָא לֹא תָּלָה הַמַּהַרַ״י בֶּן חָבִיב (הור״ד בב״י ד״ה כתב מהרי״ן) הַדָּבָר מֵחֲמַת גּוּף הַקַּרְקַע רַק מֵחֲמַת דְּהָוֵי כְּרִיחָה שֶׁל עִיר, עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן בְּאוּר הֲלָכָה (ד״ה השוכרים):

(פמ) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק מט). וּכְעֵין הַהִיא דִּבְרָכוֹת כ״ח (ע״א) שֶׁלֹּא הָיָה אַחַר כָּךְ לְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה שׁוּם חֵלֶק בַּפַּרְנָסָה: **(ק)** גַּם כֵּן מַהַהִיא דִּבְרָכוֹת שְׁאָמְרוּ שָׁם שֶׁלֹּא נִיעַבְּרִיהּ לְגַמְרֵי מִשּׁוּם מַעֲלִין וְאֵין מוֹרִידִין, כִּי אִם שֶׁרַבָּן גַּמְלִיאֵל יִדְרֹשׁ שֵׁשׁ שַׁבָּתוֹת וְהוּא אֶחָד, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּרִיטְבָ״א יוֹמָא י״ג (ע״א ד״ה ומהדה) דְּמִשְׁמַע כְּדִבְרֵינוּ, עַיֵּן שָׁם הֵיטֵב, וְכֵן הוּא גַּם כֵּן כַּוָּנַת הַתּוֹסָפוֹת אֲשֶׁר לְפָנֵינוּ (שם יב: ד״ה כהן) אַךְ שֶׁקָּצְרוּ בְּדִבְרֵיהֶם. וְאַף דְּכֹהֵן גָּדוֹל הַשָּׁנִי לְפִי מַאי דְּקַיְימָא לַן כְּרַבִּי יוֹסֵי לֹא הָיָה עוֹבֵד כָּלָל וְאַף עַל פִּי כֵן לֹא הָיָה מִקְרֵי הוֹדָוָה, שֶׁאנִי הָתָם דְּזֶה גּוּפָא שֶׁאֵינוֹ רַשַּׁאי בְּשׁוּם פַּעַם לַעֲבֹד עֲבוֹדָה בְּאַרְבָּעָה בְּגָדִים מִינְכַר דְּמַעֲלֵתוֹ גְּדוֹלָה עַל כָּל פָּנִים מִכֹּהֵן הֶדְיוֹט, וּכְזֶה תּוֹסֵר קַשְׁיַת חֶמֶד מֹשֶׁה (ס״ק יח), עַיֵּן שָׁם:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת בֵּית הַכְּנֶסֶת סִימָן קנד

(ח) וְאַרְגָּז (ט) שֶׁנּוֹתְנִין בּוֹ סֵפֶר תּוֹרָה אוֹ חֲמִשָּׁה (י) וְכִסֵּא שֶׁנּוֹתְנִין עָלָיו (כ) סֵפֶר תּוֹרָה, (ג) (יא) וּוִילוֹן שֶׁתּוֹלִין לִפְנֵי הַהֵיכָל, (יב) יֵשׁ בָּהֶן (ד) קְדֻשָּׁה (יג) וְצָרִיךְ לְגַנְּזָן. הַגָּהוֹת: (יד) *וְדַוְקָא הַדָּבָר שֶׁמַּנִּיחִין בָּהֶן דְּבַר הַקְּדֻשָּׁה בְּעַצְמוֹ לִפְעָמִים, אוֹ שֶׁנַּעֲשֵׂית לְכָבוֹד כְּגוֹן (טו) הַמִּכְסֶה שֶׁעַל הַקְּרָשִׁים שֶׁל הַסְּפָרִים, אֲבָל אוֹתוֹ מִכְסֶה שֶׁהוּא לִשְׁמֹר אוֹתוֹ

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

יַעֲקֹב] הַלְּוֵי סִימָן (מ״ו) [ח׳] שְׁכָתַב דְּאִם נַעֲשָׂה בִּרְשׁוּת הַמֹּלֵךְ אַף עַל פִּי שֶׁאֵין לָהֶם בּוֹ אֶלָּא חֶזְקָה יֵשׁ בּוֹ דִּין קְדֻשָּׁה. וּבֵית הַמִּדְרָשׁ אַף בְּלֹא זֶה יֵשׁ בּוֹ מִשּׁוּם קְדֻשָּׁה, כֵּן כָּתַב בִּבְרֵכֵי יוֹסֵף (סק״ב) בְּשֵׁם כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (שו״ת סי׳ כו), עַיֵּן שָׁם:

עַיֵּן סְעִיף ו׳ בְּהַגָּ״ה: (ד) **קְדֻשָּׁה.** וְהוּא הַדִּין מָקֹם סְפָרִים וּמָקֹם מִטְפָּחוֹתֵיהֶן. גְּמָרָא (שבת צ.):

בַּאוּר הַלָּכָה

גּוּפָא, שֶׁדְּבָרָיו סוֹתְרִין דִּבְרֵי עַצְמוֹ בְּרֵישׁ דִּין ד׳ שֶׁכָּתַב שָׁם סְתָם בְּתַשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה דְּנִגְנָזִין וְלֹא חִלֵּק דָּעַל יְדֵי מְכִירָה יוּכַל לְהוֹצִיאָם לְחֹל, לֹא קָשָׁה מִידִּי, דִּדְבָרָיו שָׁם בְּסוֹף דִּין ד׳ קָאֵי עַל כָּל דְּבָרָיו שָׁם בְּדִין ד׳]. וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי טַעַם הָרַמְבַּ״ם וְהַטּוּר הוּא פָּשׁוּט, [דְּבָאֳמֶת עַל טַעַם הָרַמְבַּ״ן (שם) כְּבָר הִקְשָׁה הָרַ״ן (שם), וְעַיֵּן שָׁם מַה שֶּׁחִדֵּשׁ הוּא בָּזֶה וְגַם דְּבָרָיו דְּחוּקִין קְצָת], דְּסְבִירָא לְהוּ דְּכֹחַ טוֹבֵי הָעִיר דְּמְהַנֵּי בְּבֵית הַכְּנֶסֶת הוּא מִשּׁוּם דְּכָל הַנּוֹדֵר נוֹדֵר עַל דַּעְתָּם וְהֵרֵי כְּמוֹ הֶקְדֵּשׁ עַל תְּנַאי דְּמְהַנֵּי, וּכְעֵין הַהִיא דִּירוּשְׁלְמִי פֶּרֶק בְּנֵי הָעִיר (מגילה פ״ג ה״א) [וְהֶבְיאוּהוּ הָרִאשׁוֹנִים] רַבִּי יְרְמְיָה אָזַיל לְגַוְוהַלְנָה חְמְתִין, יְהֵבִין מִכּוֹשָׁא בְּגוֹ אֲרוֹנָא, אֲתָא וְשָׁאַל לְרַבִּי אַמֵּי אֲמַר לֵיהּ אֲנִי אוֹמֵר לְכָךְ הַתְנוּ עָלָיו מִתְּחִלָּה, וּלְפִי טַעַם זֶה אֵין חִלּוּק בֵּין תַּשְׁמִישֵׁי מִצְוָה כְּמוֹ בֵּית הַכְּנֶסֶת וּבֵין תַּשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה וּבְכוֹלְהוּ מְהַנֵּי שְׁבָעָה טוֹבֵי הָעִיר. וְכֵן מִשְׁמַע בְּמְאִירִי בְּמְגִלָּה (כו. ד״ה בית הכנסת שלנו) שָׁזֶּה טַעַם דְּמְהַנֵּי טוֹבֵי הָעִיר שָׁזֶּה לְשׁוֹנוֹ, אֲבָל אִם מָכְרוּהוּ שְׁבָעָה טוֹבֵי הָעִיר בְּמַעֲמָד וְכוּ׳ יָצְאָה לְחִלִּין אֲפִלּוּ מָכְרוּ אוֹתָהּ לְהוֹרִיד דְּמֶיהָ לִקְדֻשָּׁה קַלָּה וַאֲפִלּוּ לְהוֹצִיאָם לְדְבָרִי חֹל, וְכֵן יָצְאָה קְדֻשַּׁת הַבַּיִת לְחִלִּין בְּיַד הַלּוֹקֵחַ לְכָל מִינֵי תַּשְׁמִישׁ שֶׁלְּדַעַת כֵּן הַקְּדִישׁוּהָ וּבְשֶׁלָּהֶם נִסְתְּכוּ. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. [וּמִכָּל מָקוֹם אֲפִלּוּ לְפִי סְבָרָא זוֹ לֹא יִתְיַשֵּׁב מַה שֶּׁהִסְתְּמִיךְ הַטּוּר בְּיוֹרֶה דֵּעָה שָׁם דִּינָא דְּאַבְיוֹ הָרֹא״שׁ (שם פ״ד סי׳ א) דְּיָחִיד בְּשֶׁלּוֹ הוּא כְּטוֹבֵי הָעִיר בְּמַעֲמַד אַנְשֵׁי הָעִיר, וּמִשְּׁמַע מִמֶּנּוּ שָׁם לְהַדְיָא דְּלִפְלִי זֶה גַּם יָחִיד יָכוֹל לְמִכַּר תַּשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה שֶׁהִקְדִּישׁ לְהוֹצִיאָם לְחִלִּין, וּבָאֳמֶת קָשָׁה מְאֹד, נְהִי דְּאָפְשָׁר לוֹמַר דִּבְשָׁעָה שֶׁהִקְדִּישׁ הִקְדִּישׁ אַדַּעְתַּיְיהוּ וְתָלָה אֶת הַדָּבָר בִּרְצוֹנוֹ וְלֹא גָּרַע מֵאִם תָּלָה בִּרְצוֹן יָחִיד בְּעָלְמָא, וּכְמוֹ שֶׁמָּצִאתִי בָּאֳמֶת בְּפְרִדְּכֵי (שם) בְּסִימָן תתכ״ד בְּשֵׁם הָרַאֲבַ״ד (ח״ב סי׳ תקצ), עַיֵּן שָׁם, מִכָּל מָקוֹם מִסְתַּבְּרָא דְּלֹא תְּלִי בְּדַעְתֵּיהּ אֶלָּא בְּאִם יִרְצֶה לְמָכְרָהּ וּלְהוֹצִיא הַדְּמִים לְחִלִּין רַשַּׁאי, אֲבָל לוֹמַר שֶׁבִּשְׁעָה שֶׁהִקְדִּישׁ תָּלָה בְּדַעְתּוֹ שֶׁאִם יִרְצֶה לְהוֹצִיא אֶת הַחֵפֶץ עַצְמוֹ לְחִלִּין יְהֵא רַשַּׁאי, זֶה לֹא מִסְתַּבְּרָא כְּלָל וְאַדְרַבָּה כָּל שֶׁלֹּא הִתְנָה בְּפֵרוּשׁ מִסְתַּמָּא הִקְדִּישָׁהּ לְעוֹלָם]. וּמִכָּל מָקוֹם **לְעִנְיַן דִּינָא, אַף דְּדַעַת הָרַמְבַּ״ם** (סי״ת פ״ד ה״ד) **וְהַטּוּר וְשֶׁלְּהֶן צָרִיךְ שָׁם לְהֶקֵּל,** וְגַם מַהֲרַאֲבַ״ד (שם) הַמּוּבָא בַּפְּרִדְּכֵי פֶּרֶק בְּנֵי הָעִיר סִימָן תתכ״ו מֻשְׁמָע גַּם כֵּן דִּמְכִירַת בְּנֵי הָעִיר מְהַנֵּי לְאַפְקוּעֵי לְחִלִּין אַף קְדֻשַּׁת תַּשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה, [אַף שֶׁבְּבִנְדֵי יָשָׁע (סי׳ קנג ס״ז) מְפָרֵשׁ בְּאֹפֶן אַחֵר אֲבָל דְּבָרָיו דְּחוּקִין], **מִכָּל מָקוֹם קָשָׁה לְהֶקֵּל נֶגֶד כָּל הָנֵי רְבוּתָא הָרַמְבַּ״ן וְהָרַשְׁבָּ״א וְהָרִיטְבָּ״א וְהָרַ״ן הַנַּ״ל, וְגַם מִלְּשׁוֹן הַגָּרַ״א** בְּסָעִיף ט׳ **מֻשְׁמָע גַּם כֵּן דְּאֵינוֹ יָכוֹל לְהוֹרִיד תַּשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה מִקְּדֻשָּׁתָן בְּשׁוּם גְּוָנִי, וְעַיֵּן בְּפְרִי מְגַדִּים** בְּסִימָן קנ״ג בְּמִשְׁבְּצוֹת זָהָב אוֹת ט״ו **שֶׁגַּם הוּא נִשְׁאַר בְּדִין זֶה בִּצְרִיךְ עִיּוּן:**

* **וְדַוְקָא הַדָּבָר שֶׁמַּנִּיחִין וְכוּ׳. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה** (סק״ק יד) **מַה שֶּׁכָּתְבְנוּ בְּשֵׁם הַפְּרִי מְגַדִּים** (א״א סק״ק יג), **וּמִבַּאוּר הַגְּרַ״א מֻשְׁמָע דְּכָל שֶׁהוּא נוֹגֵעַ בְּקְדֻשָּׁה עַצְמָהּ אַף עַל פִּי שֶׁהוּא רַק לִשְׁמִירָה לְבַד, מִכָּל מָקוֹם מִיקְרֵי תַּשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה, [וּמַה דְּפָסַק הָרַמְ״א לְעִנְיַן אָרוֹן הַבָּנוּי בְּחוֹמָה דְּמוּשָׁם שֶׁהוּא לִשְׁמִירָה לֹא מִקְרֵי תַּשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה, צָרִיךְ לוֹמַר לְדִבְרֵיהֶם מִשּׁוּם דְּאֵינוֹ מְצוּי שֶׁיִּוָּצֵא מִמֶּנּוּ סֵפֶר תּוֹרָה בְּתוֹכוֹ בְּלֹא מִטְפַּחַת וְאֵין הָאָרוֹן נוֹגֵעַ בְּקְדֻשָּׁה עַצְמָהּ], וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתְבְנוּ לְקַמָּן:**

שְׁמִירָה כְּמוֹ אַרְגָּז וכו׳ (לְאַפּוּקֵי אָרוֹן בְּחוֹמָה שֶׁהוּא רַק לִשְׁמִירָה בְּעָלְמָא), וּלְכָבוֹד, אַף עַל פִּי שֶׁאֵין נוֹגֵעַ כָּךְ כְּמוֹ טַסֵּי כֶּסֶף וּמִכְסֶה עַל הַקְּרָשִׁים, הוֹאִיל וּמְנָחַ עַל הַקְּדֻשָּׁה אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ הֶפְסֵק, תַּשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה הָוֵה. מַה שֶּׁאֵין כֵּן פָּרֹכֶת שֶׁלָּנוּ בְּסָעִיף ו׳ אַף עַל גַּב דְּדָבָר יָקָר וְכָבוֹד הוּא, מִכָּל מָקוֹם הָרֵי כְּמְחִיצָה וְאֵין מֻנָּח כְּלָל עַל הַקְּדֻשָּׁה [פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״ק יג)], וְעַיֵּן בְּבָאוּר הַלָּכָה (ד״ה ודוקא) מַה שֶּׁכָּתְבְנוּ בְּשֵׁם הַגְּרַ״א בָּזֶה: **(טו) הַמִּכְסֶה שֶׁעַל הַקְּרָשִׁים.** שֶׁדַּרְכָּן הָיָה לַעֲשׂוֹת לַסְּפָרִים תִּיק שֶׁל קְרָשִׁים וַעֲלֵיהֶן הָיוּ מַכְסִין בְּמִכְסֶה

בַּאוּר הֵיטֵב

שֶׁפְּבִיכְהָ אַף עַל פִּי שֶׁפְּתוּחַ לְבֵית הַכְּנֶסֶת אֵין בָּהּ קְדֻשָּׁה, וְאִם הָיָה פָּתוּחַ נֶגֶד הַהֵיכָל יֵשׁ לְהַחְמִיר שֶׁלֹּא לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן. שָׁם: **ג (כ) סֵפֶר תּוֹרָה.** בְּלֹא מִטְפַּחַת דְּאִם לֹא כֵּן יֵשׁ לוֹ דִּין בֵּית הַכְּנֶסֶת: (ג) **וּוִילוֹן.** וּלְרִידְן הָרֵי תַּשְׁמִישׁ

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

תַּשְׁמִישׁ לַקְּדֻשָּׁה, (ה) וְהוּא הַדִּין לִשְׁאָר סִפְרֵי קֹדֶשׁ. וּמַה שֶּׁכָּתַב וּרְצוּעוֹת תְּפִלִּין הוּא הַדִּין (ו) לַתִּיק שֶׁלָּהֶן, וְכָל זֶה (ז) בֵּין בְּשֶׁל יָד וּבֵין בְּשֶׁל רֹאשׁ: **(ח) וְאַרְגָּז וכו׳.** מֵיירֵי שֶׁהוּכַן לְכָךְ וַאֲפִלּוּ אִם עֲדַיִן לֹא נָתַן בּוֹ רַק פַּעַם אֶחָד, אוֹ שֶׁלֹּא הוּכַן מִתְּחִלָּה לְכָךְ אַךְ שֶׁרָגִיל לִתֵּן שָׁם בִּקְבִיעוּת, גַּם כֵּן נִתְקַדֵּשׁ עַל יְדֵי זֶה וְכַנַּ״ל בְּסִימָן מ״ב בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן ט׳ וכ״ד, עַיֵּן שָׁם: **(ט) שֶׁנּוֹתְנִין בּוֹ סֵפֶר תּוֹרָה.** קָא מַשְׁמַע לָן דְּלֹא נֵימָא דִּלְשִׁמְירָה בְּעָלְמָא עָבִיד וְלֹא לְכָבוֹד וְאֵין עַל הָאַרְגָּז שֵׁם תַּשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה [גְּמָרָא (מגילה כו:)]. וְאוֹתָן תֵּבוֹת הַמְיֻחָדוֹת לְשׁוּם שָׁם סְפָרִים שֶׁלָּנוּ שֶׁהַסְּפָרִים מְכֻסִּים בְּנִיר וּבְעוֹר אוֹ בְּקְרָשִׁים, מִקְּרֵי הַתֵּבָה תַּשְׁמִישׁ דְּתַשְׁמִישׁ, [סֵפֶר שִׁיּוּרֵי בְּרָכָה (סק״א) בְּשֵׁם תְּשׁוּבַת רַבֵּינוּ יְחִיאֵל בֶּן הָרֹא״שׁ (בספר חקת התורה)]. וְאַף דְּבָאַרְגָּז שֶׁנּוֹתְנִין בּוֹ סֵפֶר תּוֹרָה קַיְימָא לָן דְּאֲפִלּוּ הַסֵּפֶר מֻנָּחַת בְּתִיק, אֲפִלּוּ הָכִי הָרֵי הָאַרְגָּז תַּשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה כַּמְּבֹאָר בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן רפ״ב סָעִיף י״ב, אָפְשָׁר דְּאַרְגָּז שֶׁאֲנִי שֶׁעָשׂוּי לִכְבוֹד הַסֵּפֶר תּוֹרָה כִּדְאִיתָא בַּגְּמָרָא (שם), מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּאֲלּוּ הַתֵּבוֹת שֶׁעָשׂוּי רַק לִשְׁמִירָה בְּעָלְמָא: **(י) וְכִסֵּא וכו׳.** הוּא הַשֻּׁלְחָן שֶׁעוֹמֵד עַל הַבִּימָה. וְאַף דְּעָלָיו מֻנָּח מִטְפַּחַת וְעַל הַמִּטְפַּחַת מֻנָּח הַסֵּפֶר תּוֹרָה אִם כֵּן הַשֻּׁלְחָן אֵינוֹ אֶלָּא תַּשְׁמִישׁ לְתַשְׁמִישׁ, אֲפִלּוּ הָכִי דִּין תַּשְׁמִישׁ קְדֻשָּׁה יֵשׁ לוֹ, מִשּׁוּם (ח) דְּלִפְעָמִים נוֹתְנִין עָלָיו הַסֵּפֶר תּוֹרָה בְּלֹא מִטְפַּחַת [גְּמָרָא (שם)]: **(יא) וּוִילוֹן שֶׁתּוֹלִין.** הוּא הַפָּרֹכֶת. וְהֵינוּ לְמִנְהַג הַתַּלְמוּד שֶׁהָיוּ לִפְעָמִים מַנִּיחִין סֵפֶר תּוֹרָה עָלֶיהָ אוֹ שֶׁהָיוּ מְכַסִּין בָּהּ הַסֵּפֶר תּוֹרָה, [וְנִרְאֶה שֶׁהָיָה זֶה דָּבָר מָצוּי בְּזְמַנָּם (ט) דְּאִם לֹא כֵּן הָרֵי לֵיהּ תַּשְׁמִישׁ אַקְרַאי בְּעָלְמָא וְאֵין עַל זֶה שֵׁם תַּשְׁמִישׁ קְדֻשָּׁה], אֲבָל הָאִידְנָא דְּלֹא נָהֲגִינַן הָכִי, הָרֵי לֵיהּ רַק תַּשְׁמִישׁ דְּתַשְׁמִישׁ וְזֶהוּ שֶׁהִגִּיהַ הָרַמְ״א לְקַמָּן בְּסָעִיף ו׳ בְּהַגָּהוֹת [אַחֲרוֹנִים]: **(יב) יֵשׁ בָּהֶן קְדֻשָּׁה.** וְהוּא הַדִּין מָקֹם סְפָרִים וּמָקֹם מִטְפָּחוֹתֵיהֶן, וְהֵינוּ רָקֵב שֶׁל הַסְּפָרִים וְהַמִּטְפַּחַת שֶׁנַּעֲשָׂה עַל יְדֵי הִתּוֹלַעַת הָאוֹכֶלְתָן [שַׁבָּת צ׳ עַמּוּד א׳]: **(יג) וְצָרִיךְ לְגַנְּזָן.** הֵינוּ אַחַר שֶׁנִּתְבַּלּוּ וְאֵין עוֹמְדִין לְתַשְׁמִישָׁן עוֹד, אֲפִלּוּ הָכִי יֵשׁ בָּהֶן קְדֻשָּׁה וְאָסוּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן אוֹ לְזָרְקָן וְעַל כֵּן יִגְנְזֵם בְּמָקוֹם הַמְשֻׁמָּר, מַה שֶּׁאֵין כֵּן תַּשְׁמִישׁ דְּתַשְׁמִישׁ אֲפִלּוּ בְּעוֹדָן קַיְימִין מַתָּר לַהֲנוֹת בָּהֶן וְכַנַּ״ל: **(יד) וְדַוְקָא הַדָּבָר וכו׳.** זֶה הַכְּלָל, כָּל שֶׁנּוֹגֵעַ מַמָּשׁ בִּקְדֻשָּׁה בְּלִי הֶפְסֵק אַף עַל פִּי שֶׁאֵין כָּךְ לְכָבוֹד רַק קָצַת מִכְסֶה בְּשֵׁם הַגְּרַ״א בָּזֶה: **(טו) הַמִּכְסֶה שֶׁעַל הַקְּרָשִׁים.** שֶׁדַּרְכָּן הָיָה לַעֲשׂוֹת לַסְּפָרִים תִּיק שֶׁל קְרָשִׁים וַעֲלֵיהֶן הָיוּ מַכְסִין בְּמִכְסֶה

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ג (ס) פְּרִי מְגַדִּים (משׁ״ז ס״ק טו), וְכֵן מַשְׁמַע בְּמַה שֶׁהֵבִיא בְּשִׁיּוּרֵי בְּרָכָה (סק״א) שֶׁזָּכַרְתִּי בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ט). אַךְ קָשָׁה מִמְּגִלָּה ל״ב עַמּוּד א׳ רַשׁ״י דִּבְּרוּ הַמַּחְזִיק הַלּוּחוֹת, עַיֵּן שָׁם: **(ו)** גְּמָרָא (שם כו:): **(ז)** בְּרְצוּעוֹת מוּכָח בְּהָדְיָא בַּגְּמָרָא (שם) דְּקָתָנֵי וּרְצוּעוֹתֵיהֶן לִשּׁוֹן רַבִּים, וּמַמֵּילָא מוּכָח דְּהוּא הַדִּין לְתִיק דְּהָא קָתָנֵי בַּבָּרַיְיתָא תִּיק שֶׁל תְּפִלִּין וּרְצוּעוֹתֵיהֶן. **וּבְפְרִי מְגַדִּים** (משׁ״ז סק״ב) **מִסְתַּפֵּק דְּאִפְשָׁר דְּהַבַּיִת שֶׁל יָד הוּא רַק תַּשְׁמִישׁ קְדֻשָּׁה וּמַמֵּילָא הִבְלַע״ך שֶׁל כֶּסֶף שְׁעָלְיָהּ הוּא רַק תַּשְׁמִישׁ דְּתַשְׁמִישׁ, וְלֹא נִתְּירָא כְּלָל** דְּהָא תִּיק דּוּמְיָא דְּרְצוּעוֹת קָתָנֵי, וּמַה שֶּׁדְּחַק עַצְמוֹ מִשּׁוּם דְּמִכְסֶה גַּם הָרְצוּעָה וּלְרַשׁ״י (מנחות לה: ד״ה שם וד״ה קשר) הָרֵי מָקוֹם הַיּוֹד קְדֻשָּׁה עַצְמָהּ, מַה יַּעֲנֶה לְשִׁיטַת הַתּוֹסָפוֹת (מגילה כו: ד״ה תשמישי) דְּסְבִירָא לְהוּ דְּכָל הָרְצוּעָה הָרֵי רַק תַּשְׁמִישׁ קְדֻשָּׁה, **וְגַם לֹא לִישְׁתַּמִּיט שׁוּם פּוֹסֵק דִּלְמָא דְּתִיק שֶׁל תְּפִלִּין קַאֵי דְּזוּקָא אִשֵּׁל רֹאשׁ, וְעוֹד אַף לְדִידֵיהּ דְּהַבַּיִת הוּא רַק תַּשְׁמִישׁ קְדֻשָּׁה שֶׁמִּשְׁמֵשׁ לְהַפָּרָשִׁיוֹת אֲפִלּוּ הָכִי הָרֵי הַתִּיק שֶׁל כֶּסֶף גַּם כֵּן תַּשְׁמִישׁ קְדֻשָּׁה, כִּדְאִיתָא בִּיוֹרֶה דֵּעָה** רפ״ב (סט״ז) **דְּתַפּוּחֵי כֶּסֶף שְׁתּוֹלִין עַל הַמִּטְפַּחַת שֶׁל סֵפֶר תּוֹרָה הוּא תַּשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בְּעַצְמוֹ** בְּסִימָן זֶה בְּאֹשֶׁל אַבְרָהָם (סק״ט יד) **לְעִנְיַן טַסֵּי כֶּסֶף שְׁתּוֹלִין עַל הַמִּטְפַּחַת שֶׁל הַסֵּפֶר תּוֹרָה, דִּכְיוָן שְׁתּוֹלִין אוֹתָן לְכָבוֹד הוּא בִּכְלָל תַּשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה: (ס) וְאַף דִּבְזְמַנֵּנוּ אֵין מְצוּי זֶה, אֲפִלּוּ הָכִי פְּעָמִים שֶׁנִּשְׁמָט קְצָת הַמִּטְפַּחַת מִמְּתִחָתָיו וְהַשֻּׁלְחָן מִשְׁמֵשׁ לַסֵּפֶר תּוֹרָה,** וּבְהָכִי נִיחָא שֶׁלֹּא הִגִּיהַ הָרַמְ״א עַל דִּין זֶה כְּמוֹ עַל פָּרֹכֶת בְּסָעִיף ו׳: **(ע)** ט״ז (סק״ג). וְכֵן מוּכָח בְּרַ״ן פֶּרֶק בְּנֵי הָעִיר (שם יא:) דְּבוּר הַמַּתְחִיל הַלּוּחוֹת, עַיֵּן שָׁם:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת בֵּית הַכְּנֶסֶת סִימָן קנד

מִכְסָה שֶׁעַל הַקְּרָשִׁים, לֹא מִקְרֵי תַּשְׁמִישׁ דְּהָוֵי תַּשְׁמִישׁ תַּשְׁמִישׁ, וְכָל כַּיּוֹצֵא בָּזֶה. הַגָּהּ: יֵשׁ אוֹמְרִים דְּלֹא מִקְרֵי אֲרוֹן (ה) הַקֹּדֶשׁ אֶלָּא אִם הוּא כְּמִין אַרְגָּז, שֶׁאֵינוֹ עָשׂוּי רַק לִכְבוֹד הַתּוֹרָה, * אֲבָל אָרוֹן (טז) הַבָּנוּי (ו) [ז] בַּחוֹמָה שֶׁנַּעֲשָׂה לִשְׁמִירָה, לֹא מִקְרֵי תַּשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה. וְכָל שֶׁכֵּן אִם הַסְּפָרִים (יז) מִתְקַלְקְלִים בּוֹ, (יח) דְּמָתָר לִטְלָן מִשָּׁם (מרדכי (מגילה פ״ד סי׳ תתכב) והגהות אשר״י (סוף פ״ד סי׳ ג) פרק בני העיר). אָסוּר לְכַבֵּס (יט) מִטְפַּחַת שֶׁל סֵפֶר תּוֹרָה (כ) בְּמֵי רַגְלַיִם, מִפְּנֵי הַכָּבוֹד (רבינו ירוחם נתיב ב׳ חלק (ד׳) [ד׳] (ר״ן) [נימוקי יוסף מו״ק י׳: ד״ה מתני׳ ואלו] מרדכי פרק קמא דמועד קטן (סי׳ תתפג)): ד (ז) [ז] מִטְפָּחוֹת סִפְרֵי תּוֹרָה שֶׁבָּלוּ, יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת מֵהֶם תַּכְרִיכִין (כא) לְמֵת מִצְוָה וְזוֹ הִיא גְּנִיזָתָן: ה (כב) [י] סֵפֶר תּוֹרָה שֶׁבָּלָה, מַנִּיחִין אוֹתוֹ (כג) בִּכְלִי חָרֶס (מ) [ח] (כד) * וְגוֹנְזִין אוֹתוֹ בְּקֶבֶר תַּלְמִיד חָכָם, אֲפִלּוּ אֵינוֹ אֶלָּא (כה) שׁוֹנֶה הֲלָכוֹת וְלֹא שִׁמֵּשׁ תַּלְמִידֵי חֲכָמִים: ו [י] אֵין עוֹשִׂין (כו) מִטְּבָה כְּסֵא לְסֵפֶר תּוֹרָה, אֲבָל מַתָּר לַעֲשׂוֹת מִטְּבָה גְּדוֹלָה, קְטַנָּה. וְכֵן מַתָּר לַעֲשׂוֹת מִכְסֵא גָּדוֹל כְּסֵא קָטָן, אֲבָל אָסוּר לַעֲשׂוֹת מִמְּנוּ שְׁרַפְרַף (פרוש כְּסֵא קָטָן) לַכִּסֵּא. וְכֵן מַתָּר לַעֲשׂוֹת מְוִילוֹן גָּדוֹל, וִילוֹן קָטָן, אוֹ לַעֲשׂוֹת מִמְּנוּ כִּיס לְסֵפֶר תּוֹרָה, אֲבָל לַעֲשׂוֹת מִמְּנוּ (כז) כִּיס (ט) לְחֻמָּשׁ (כח) אָסוּר. הַגָּהּ: (י) [י] וּפְרֻכֶת שֶׁאֲנַחְנוּ תּוֹלִין לִפְנֵי הָאָרוֹן (כט) אֵין לוֹ קְדֻשַּׁת אָרוֹן, (ל) רַק קְדֻשַּׁת בֵּית הַכְּנֶסֶת, וְכֵן הַכְּלוֹנָסוֹת שֶׁבּוֹ תּוֹלִין הַפָּרֻכֶת, וּמִכָּל מָקוֹם אָסוּר לַעֲשׂוֹת מֵהֶם הָעֲצִים שֶׁמְּסַמְּנִים בּוֹ הַקְּרִיאָה לְחוֹבַת הַיּוֹם,

ה שם בְּמַרְא. ו שם. ז שם.

בְּאֵר הֵיטֵב

(ה) **הַקֹּדֶשׁ.** הַגַּ״ה זוֹ צְרִיכָה לִהְיוֹת בְּסָעִיף ג׳: (ו) **בַּחוֹמָה.** וְהוּא הַדִּין הַבָּנוּי בְּכֹתֶל שֶׁל עֵץ דְּהָוֵי כְּחֶדֶר בְּעַלְמָא. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב): ד (ז) **מִטְפָּחוֹת.** אָסוּר לַעֲשׂוֹת מִטְפַּחַת מִשַּׁעֲטַנְז וְהַפָּרֻכֶת מָתָר. עַיִן שוּ״ת (ב״ש) [נַחֲלַת שִׁבְעָה (סי׳ מג)]: ה (מ) **וְגוֹנְזִין.** וְאָסוּר לִשָּׂרְפָן. וְהוּא הַדִּין סְפָרִים וְכָל תַּשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה. בְּאֵר שֶׁבַע (סי׳ מג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ט), עַיִן בְּתְשׁוּבַת כְּנֶסֶת יְחֶזְקֵאל סִימָן ל״ד: ו (ט) **לְחֻמָּשׁ.** וְכָל שֶׁכֵּן אָסוּר לִכְרֹךְ מַפָּה שֶׁל סֵפֶר תּוֹרָה בְּסֵפֶר הַפְּטָרוֹת, וּמַפָּה שֶׁפּוֹרְסִין עַל הַשֻּׁלְחָן לִפְרֹס עַל הָעַמּוּד שֶׁלְּפָנֵי הַחַזָּן. מַהֲרִי״ל (הל׳ קריאת התורה): (י) **וּפְרֻכֶת.** וּמַתָּר לַעֲשׂוֹת מִפָּרֻכֶת מִכְסֶה שֶׁעַל הַשֻּׁלְחָן. [וּבְסֵפֶר אֵלִיָּהוּ רַבָּה (סק״ י״א) מַתִּיר אֲפִלּוּ לַעֲשׂוֹת מִמֶּנּוּ מַפָּה עַל הָעַמּוּד, וְכֵן מִשְׁמַע בְּשׁוּ״ת בַּ״ח (סי׳ יז)]. וּמַתָּר לַחְתֹּךְ טְסִים כָּסֶף יְשָׁנִים

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ג [ו] **בַּחוֹמָה.** עַיִן בְּאֵר הֵיטֵב. וְכָתַב בְּמַחֲזִיק בְּרָכָה (אות ה) בְּשֵׁם זֶרַע אֶמֶת (ח״א סי׳ כז) שֶׁאִם בָּנוּ סְמוּךְ לוֹ שְׁנֵי עַמּוּדִים אֶחָד לְצָפוֹן וְאֶחָד לְדָרוֹם, יָכוֹל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ מַה שֶּׁיִּרְצֶה, עַיִן שָׁם: ד [ז] **מִטְפָּחוֹת סִפְרֵי תּוֹרָה כו׳.** עַיִן אֶשֶׁל אַבְרָהָם. וּבְתִשׁוּבַת הָרַשְׁבַּ״ש כָּתַב שֶׁאֵין יְכוֹלִים לִתְּנָם לַעֲנִיִּים, עַיִן שָׁם: ה [ח] **וְגוֹנְזִין.** עַיִן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיִן שוּ״ת בְּאֵר שֶׁבַע סִימָן מ״ג שֶׁאוֹסֵר לִשְׂרֹף כְּתָבֵי הַקֹּדֶשׁ אַף עַל פִּי שֶׁבָּלוּ וְנִמְחֲקוּ, עַיִן שָׁם: ו [י] **וּפְרֻכֶת.** עַיִן בְּאֵר הֵיטֵב. וְכָתַב בְּמַחֲזִיק בְּרָכָה (אות ג) בְּשֵׁם זֶרַע אֶמֶת (ח״א סי׳ כז) שֶׁאֵין יְכוֹלִים לְשַׁנּוֹת

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לְנוֹי וּלְכָבוֹד, וְהוֹאִיל שֶׁהִיא עֲשׂוּיָה לִכְבוֹד הַקֹּדֶשׁ לָכֵן נֶחְשֶׁבֶת לְתַשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה אַף שֶׁאֵינָהּ נוֹגַעַת בַּקְּדֻשָּׁה עַצְמָהּ: (טז) **הַבָּנוּי בַּחוֹמָה.** הַיְנוּ שֶׁיֵּשׁ חָלָל בַּחוֹמָה כְּמִין אָרוֹן, וְהוּא הַדִּין אִם נַעֲשָׂה כֵּן בְּכֹתֶל שֶׁל עֵץ דִּבְכָל זֶה הָוֵי כְּחֶדֶר בְּעַלְמָא כֵּיוָן שֶׁלֹּא נַעֲשָׂה לְכָבוֹד רַק לִשְׁמִירָה. וְאִם עוֹשִׂין אָרוֹן עַץ תּוֹךְ חָלָל הַחוֹמָה, אוֹתוֹ הָאָרוֹן תַּשְׁמִישׁ קְדֻשָּׁה הָוֶה, וְכֵן כְּשֶׁשּׁוֹטְחִים חֲתִיכַת בֶּגֶד בְּתוֹךְ הַחוֹמָה שֶׁלֹּא יִתְקַלְקְלוּ הַסְּפָרִים, יֵשׁ עַל אוֹתוֹ הַבֶּגֶד שֵׁם תַּשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה [פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״ג)]: (יז) **מִתְקַלְקְלִים.** אִם כֵּן לֹא הָיָה רָאוּי מַעֲקָרָא וְלֹא חָלָה עָלָיו שֵׁם קְדֻשָּׁה, דְּלֹא מִקְרֵי תַּשְׁמִישׁ דִּידֵיהּ אֶלָּא מַזִּיק דִּידֵיהּ, וּבְאֹפֶן זֶה (י) אֲפִלּוּ עֲשׂוּי לְנוֹי, כֵּיוָן שֶׁהוּא מִתְקַלְקֵל אֵין עָלָיו שֵׁם תַּשְׁמִישׁ קְדֻשָּׁה: (יח) **דְּמָתָר לְטָלְטָן מִשָּׁם.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּיֵשׁ לְהַסֵּפֶר תּוֹרָה, (יט) וּמָתָר לִסְתֹּר אוֹתוֹ הַמָּקוֹם וְלֹא הָוֵי כְּשֶׁאַר תַּשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה דְּאֵין לְקַלְקֵל וְכַנַּ״ל בְּסוֹף סִימָן קנ״ב, עַיִן שָׁם: (יט) **מִטְפַּחַת שֶׁל סֵפֶר תּוֹרָה.** וְהוּא הַדִּין (יג) לְכָל תַּשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה: (כ) **בְּמֵי רַגְלַיִם.** וְהוּא הַדִּין בְּכָל דָּבָר הַמַּסְרִיחַ (יג) כְּמוֹ מֵי מִשְׁרָה שֶׁל פִּשְׁתָּן וְכֵיוֹצֵא בָּזֶה: ד (כא) **לְמֵת מִצְוָה.** שֶׁצְּרָכָיו מֻטָּלִין עַל צָרְכֵי צִבּוּר [מְאִירִי (מגילה כו: ד״ה מטפחות)]: ה (כב) **סֵפֶר תּוֹרָה שֶׁבָּלָה.** וְהוּא הַדִּין נְבִיאִים וּכְתוּבִים כְּשֶׁהֵם כְּתוּבִים בְּעוֹר וּבִגְלִילָה וּבְדִיו [פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״ט)]: (כג) **בִּכְלִי חָרֶס.** שֶׁיִּהְיֶה לוֹ קִיּוּם: (כד) **וְגוֹנְזִין אוֹתוֹ.** וְהוּא הַדִּין (יד) שְׁאָר סְפָרִים שֶׁבָּלוּ שֶׁצָּרִיךְ לְגַנְזָן, וְאָסוּר לִשָּׂרְפָן (טו) אֲף עַל גַּב דְּכִנְּתוֹ שֶׁלֹּא יָבֹאוּ לִידֵי בִּזָּיוֹן, מְכָל מָקוֹם דָּרְךְ הַשְׁחָתָה עָבִיד. וְכָתַב הָרַמְבַּ״ם בְּמִצְוַת לֹא תַּעֲשֶׂה סִימָן ס״ה שֶׁהַמְאַבֵּד כְּתָבֵי הַקֹּדֶשׁ עוֹבֵר בְּלָאו דְּ׳לֹא תַעֲשׂוּן כֵּן לַה׳ אֱלֹהֵיכֶם׳ (דברים יב ד), וְהוּא הַדִּין בְּכָל תַּשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה יֵשׁ לְזַהֵר בָּזֶה [אַחֲרוֹנִים]: (כה) **שׁוֹנֶה הֲלָכוֹת.** פֵּרוּשׁ מִשְׁנָיוֹת וּבְרַיְיתוֹת, וְלֹא שִׁמֵּשׁ תַּלְמִידֵי חֲכָמִים בִּגְמָרָא שֶׁהִיא הַסְּבָרַת טַעֲמֵי הַמִּשְׁנָה: ו (כו) **מִטְּבָה כְּסֵא.** תֵּבָה הוּא אָרוֹן הַקֹּדֶשׁ וְאַף דְּכִסֵּא הוּא גַּם כֵּן תַּשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה כְּדִלְעֵיל סָעִיף ג׳, (טו) אֲפִלּוּ הָכִי אָסוּר, דְּתֵבָה הַסֵּפֶר תּוֹרָה מַנַּח בָּהּ תָּמִיד וְכִסֵּא שֶׁהוּא הַשֻּׁלְחָן אֵין נוֹתְנִין עָלָיו הַסֵּפֶר תּוֹרָה אֶלָּא לִפְעָמִים וְהָוֵי הוֹרָדַת הַקְּדֻשָּׁה: (כז) **כִּיס לְחֻמָּשׁ.** דְּהוֹיְילוֹן מְשַׁמֵּשׁ לִפְעָמִים לַסֵּפֶר תּוֹרָה גּוּפָא כַּנַּ״ל, וְחֻמָּשׁ אֲפִלּוּ אִם הוּא עָשׂוּי בְּגִלְיוֹנָה קְדֻשָּׁתוֹ קַלָּה מִסֵּפֶר תּוֹרָה: (כח) **אָסוּר.** וְכָל שֶׁכֵּן (יז) שֶׁאָסוּר לִכְרֹךְ מַפָּה שֶׁל סֵפֶר תּוֹרָה עַל הַנְּבִיאִים. וּמַפָּה שֶׁפּוֹרְסִין עַל הַשֻּׁלְחָן. וּמַפּוֹת שֶׁפּוֹרְסִין עַל הַסֵּפֶר תּוֹרָה יְכוֹלִין לִתְלוֹתָן בְּכֹתֶל בֵּית הַכְּנֶסֶת, וְכֵן כְּלֵי כֶּסֶף שֶׁמְּשִׁימִין עַל הַסֵּפֶר תּוֹרָה יְכוֹלִין לְהַנִּיחָן עַל הָעַמּוּדִים שֶׁבְּבֵית הַכְּנֶסֶת, (יח) וְהַטַּעַם בָּזֶה דְּאֵינוֹ תּוֹלֶה אוֹתָן לְשֵׁם תַּשְׁמִישׁ וּמַה לִּי אִם מַנִּיחִים כָּאן אוֹ כָאן: (כט) **אֵין לוֹ קְדֻשַּׁת אָרוֹן.** דִּבְזְמַנֵּנוּ לְעוֹלָם אֵין נוֹתְנִין עָלָיו סֵפֶר תּוֹרָה בְּלֹא מִטְפַּחַת. (יט) וּמָתָר לַעֲשׂוֹת מִפָּרֻכֶת מַפָּה שֶׁעַל הַשֻּׁלְחָן. וְצָרִיךְ עִיּוּן לָמָּה נֶהֱגוּ לִפְרֹס לְחֻפָּה לַחֲתָנִים, וְאָפְשָׁר דְּלֵב בַּיִת דִּין מַתְנָה עֲלֵיהֶם וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב סָעִיף ח׳: (ל) **רַק קְדֻשַּׁת בֵּית הַכְּנֶסֶת.** וְאַף שֶׁהוּא רַק תַּשְׁמִישׁ דְּתַשְׁמִישׁ, מִכָּל מָקוֹם לֹא גָּרַע

בֵּאוּר הַלָּכָה

* **אֲבָל אָרוֹן הַבָּנוּי בַּחוֹמָה הַנַּעֲשָׂה לִשְׁמִירָה וְכוּ׳.** הַגָּה דִּין זֶה נוֹהֵג בְּאוֹר זְרוֹעַ שְׁמִפְרַשׁ הַסּוּגְיָא, מַהוּ דְּתֵימָא הָנֵי לָאו לְכָבוֹד עֲבִידִי לְנַשּׁוּיֵי בְּעַלְמָא עֲבִידִי קָא מִשְׁמַע לָן, דִּרְצוֹנוֹ לוֹמַר דִּלְכָבוֹד עֲבִידִי, וּמִזֶּה הוֹצִיא דְּכָל הֵיכִי דְּלִשְׁמִירָה עֲבִידִי לָא הָוֵי תַּשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה, וְעַיִן שָׁם בְּאוֹר זְרוֹעַ דְּכָתַב בְּעִנְיַן דְּנוֹהֵג לְקָרֵשׁ הַסּוּגְיָא בְּהַבָּף, דְּהֵיְינוּ דְּסָלְקָא דַּעְתָּךְ כֵּיוָן דִּלְנַשּׁוּיֵי עֲבִידִי כְּאַנְדְּרוֹנָא דְּמֵיָא [וְזוֹ הִיא גִּירְסַת הָרַי״ף (מגילה ח:) וְהָרֹא״שׁ (שם פ״ד סי׳ ג)] קָא מַשְׁמַע לָן דְּלֹא דְּמֵי לְאַנְדְּרוֹנָא, וּלְפִי זֶה אֲפִלּוּ אִם הוּא עָשׂוּי לִשְׁמִירָה יֵשׁ עָלָיו שֵׁם תַּשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה, מִכָּל מָקוֹם הוּא מְצַדֵּד לְבַסּוֹף שֶׁיּוֹתַר טוֹב שֶׁנִּפְרַשׁ כַּפְּרוּשׁ הָרִאשׁוֹן. **אִמְנָם מְצָאתִי בְּמִאירִי** (שם כו: ד״ה תשמישי) **וְכֵן בְּרַבֵּנוּ יְרֻחָם שְׁמוּכָח מֵהֶם שְׁסּוֹבְרִים כְּפֵרוּשׁ הַשֵּׁנִי דַּאֲפִלּוּ כְּשֶׁנַּעֲשָׂה לִשְׁמִירָה הוּא בִּכְלַל תַּשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה, וּלְפִי זֶה אֶפְשָׁר דִּלְדִידְהוּ אֲפִלּוּ כְּשֶׁבָּנוּי בַּחוֹמָה אוֹתוֹ הַמָּקוֹם הוּא בִּכְלַל תַּשְׁמִישׁ קְדֻשָּׁה, וְאוּלַי דְּכֵיוָן שֶׁהוּא רַק זְוִית בְּעַלְמָא חָקוּק בְּתוֹךְ חוֹמַת הַכֹּתֶל, נִתְבַּטֵּל אוֹתוֹ הַמָּקוֹם לִגְבֵּי שְׁאָר הַכֹּתֶל וְהָוֵי כְּאַנְדְּרוֹנָא בְּעַלְמָא וְאֵין עַל זֶה הַמָּקוֹם כִּי אִם קְדֻשַּׁת בֵּית הַכְּנֶסֶת, וְצָרִיךְ עִיּוּן:**

ה * **וְגוֹנְזִין אוֹתוֹ בְּקֶבֶר תַּלְמִיד חָכָם. מִדְּכָתַב הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ בְּסָעִיף ד׳ יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת וּבְסָעִיף זֶה וְגוֹנְזִין אוֹתוֹ, מִשְׁמַע דְּהוּא חוֹבָה, וְלֹא**

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(יב) פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״ג): (יג) כֵּן מוּכָח בְּאוֹר זְרוֹעַ (ח״ב סי׳ שפו) שֶׁמִּמֶּנּוּ מְקוֹר הַדִּין: (יד) פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״ג): (טו) פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״ט): ו (מז) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק י״א), וְלֹא הָעְתַּקְתִּי מַה שֶּׁכָּתַב לְעִנְיַן אָרוֹן הַבָּנוּי בַּחוֹמָה דִּכְבָר הִשִּׂיגוּ הָאֲלִיָּה רַבָּה (סק״ח) וְהַפְּרִי מְגַדִּים (א״א ס״ק י״א): (יז) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק י״ב): (יח) פְּרִי מְגַדִּים (א״א סי׳ תתעג): (יט) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק י״ד): (כ) דְּלֹא גָּרַע מִשּׁוֹפָר דְּאָמְרוּ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה ל״ג (ע״א) דְּאֵין לִשְׁרוֹתוֹ בְּמֵי רַגְלַיִם מִפְּנֵי הַכָּבוֹד: (כא) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ט) וּבְאֵר שֶׁבַע (פ״א סי׳ תתעג): ה (לז) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ט) וּבְאֵר שֶׁבַע

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah